

اخلاق و ارزش های سازمانی در مدیریت سازمانها و ادارات دولتی

نویسنده: احمد یعقوبی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت شهری دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز

چکیده

صادقانه و انسان مدار به ارباب رجوع را شعار خود قرار نداده باشد. در این نوشتار سعی می شود با بررسی مفهوم اخلاق در سازمانهای دولتی به اهمیت آن در رسیدن به اهداف سازمانی پرداخته شود.

۲- اخلاق چیست؟
واژه اخلاق دو کاربرد متمایز دارد؛ گاهی اخلاق به معنای خُلق و خو، رفتار عادت شده و گاهی به معنای عرف و عادت به کار می رود. معنای دیگر این واژه، دانشی است که از حُسن و قُبُح و خوبی و بدی رفتار بحث می کند (رضی، ۱۳۹۲، صص ۱۰-۱۱) اخلاقیات، ارتباطی نزدیک و تنگاتنگ با ارزش ها دارند و به آن همچون ابزاری نگریسته می شود که ارزش ها را به عمل تبدیل می کند (دفت، ۱۹۹۸، ص: ۶۳۸).

کوناک و جونز اخلاقیات را اینگونه تعریف می کنند اخلاقیات به انصاف و راستی و درستی مربوط می گردند، به تصمیم گیری در خصوص این که چه چیز خوب است و چه چیز بد، و به فعالیت ها و قواعدی که رفتار پاسخگویانه را بین افراد و گروه ها پی ریزی می کند (ابزری، یزدان شناس، ۱۳۸۶، صص: ۷-۸).

۳- نظریه های اخلاق
در عصر جدید ویژگی های خاص و متمایز علم و فن آوری به طور گسترده و به سرعت در زندگی و تمدن بشری در حال پیشرفت است، یک روش جدید در برخورد با مسائل پیچیده فردی و اجتماعی به ویژه در سازمانها اخلاق و تعهد سازمانی است (Hoseyni, 2015, p: 163).
می توان در قالب اخلاق توصیفی، اخلاق هنجاری و اخلاق کاربردی که شاخه ای از اخلاق هنجاری بشمار می آید دسته بندی کرد).

(Poulton, 2005, p: 4) یکی از کامل ترین دسته بندی ها را از تئوریهای اخلاق ارائه داده است:
۱-۳ قانون جاویدان: با دیگران آن گونه رفتار کن که دوست داری دیگران با تو رفتار کنند.
۲-۳ تئوری فرجام گرایی: اخلاقی بودن یک رفتار، براساس میزان مطلوبیت آن برای جامعه بیان می شود.
۳-۳ تئوری وظیفه گرایی: هر عمل به نیت شخص تصمیم گیرنده

امروزه، سازمانها به صورت فزاینده ای خود را درگیر مسئله ای می بینند که آن را معمای اخلاقی می نامند، یعنی اوضاع و شرایطی که باید یک بار دیگر کارهای خلاف و کارهای درست را تعریف کرد، زیرا مرز بین کارهای درست و خلاف بیش از پیش از بین رفته است. به طور کلی انسان ها در بعد فردی و شخصیتی دارای ویژگی های خاص اخلاقی هستند که پندار، گفتار و رفتار آنها را شکل می دهد. ممکن است همین افراد وقتی در یک جایگاه و پست سازمانی قرار می گیرند عواملی موجب شود که پندار، گفتار و رفتار متفاوتی از بعد فردی سر بزند که این ویژگی های انسانی بر روی میزان کارایی و اثر بخشی سازمان تاثیر بگذارد. از طرفی اخلاقی بودن یا نبودن رفتارها و عملکرد می تواند موجب بروز پیامدهای مثبت یا منفی در سطح سازمان گردد. اخلاق از موضوعاتی است که از بدو تولد بشر وجود داشته و گذر زمان نه تنها ضرورت وجود آن را کم رنگ و کم اهمیت ننموده، بلکه بر اهمیت و لزوم آن در این برهه زمانی افزوده است، تا جایی که امروزه اصول اخلاقی از موضوعات چالش برانگیز کلیه سازمان های اداری محسوب می گردد. امروزه مولفه های اخلاق به عنوان مجموعه ای از اصول و ارزش ها که درستی یا نادرستی (خوبی و بدی) رفتارها و تصمیم های فرد یا سازمان را تعیین می کند، در قالب محور اصلی رضایت مردم از عملکرد سازمان وارد عرصه ادبیات سازمانی شده است.

واژگان کلیدی: سازمانهای دولتی، اخلاق، ارزش سازمانی.

۱- مقدمه
در این میان یکی از مهمترین عرصه های افزایش اعتماد عمومی به سازمانها و ادارات دولتی توجه به اخلاق اسلامی و کرامت انسانی در سازمانهاست. امروزه همه سازمان ها و ادارات دولتی می کوشند تا با بهره مندی از ساز و کارهای اخلاقی که فراتر از قانون تعریف می گردد، خدمت به مراجعین را محور فعالیت خود قرار دهند بطوریکه امروزه کمتر سازمانی را می توان یافت که اراده خدمات